

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa **M. D.**, bytom N., H., zastúpeného JUDr. Dušanom Sitarčíkom, advokátom so sídlom v H., Staničná 11, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o príplatku k dôchodku **politickým väzňom**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2011, č. k. 3Sp/18/2010 – 24, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2011, č. k. 3Sp/18/2010 – 24, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne, ktorým nepriznala navrhovateľovi príplatok k dôchodku **politickým väzňom**. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd považoval za nesporné, že navrhovateľ bol väznený viac ako tri mesiace, avšak podľa predložených listinných dôkazov navrhovateľovi nárok na príplatok k dôchodku nevznikol, pretože nie je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 1 zákona č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku **politickým väzňom** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

č. 274/2007 Z. z.“), keďže rozhodnutím súdu nebol rehabilitovaný podľa zákona č. 119/1990 Zb., ani podľa zákona č. 82/1968 Zb. a ani podľa zákona č. 125/1996 Z. z. a nebol mu ani priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu (zákon č. 726/2004 Z. z.). Krajský súd konštatoval, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by mu bolo na základe jeho žiadosti priznané postavenie účastníka protikomunistického odboja Ústavom pamäti národa v zmysle zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji pričom poukázal na skutočnosť, že aj v prípade, že by mu takéto postavenie bolo priznané, pre priznanie príplatku k dôchodku politickým väzňom je nevyhnuté splniť všetky podmienky stanovené v § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 274/2007 Z. z., teda aj podmienku rehabilitácie.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ. Namietal, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Podľa jeho názoru zákon č. 274/2007 Z. z. bol vydaný v súlade s § 6 zákona č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému a tento zákon udeľuje všeobecnú rehabilitáciu. Poukázal na skutočnosť, že v našom právnom systéme nie sú iné zákony, ktoré by rehabilitovali osobu väznenú a predsa sa v uvedenom ustanovení považuje za oprávnenú osobu fyzická osoba, ktorá bola najmenej tri mesiace väznená. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenila a vrátil vec odporkyni na ďalšie konanie, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 1 zákona č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku *politickým väzňom* v znení zákona č. 274/2007 Z. z. tento zákon upravuje poskytovanie príplatku k dôchodku ako štátnej sociálnej dávky (ďalej len "príplatok") na zmiernenie krívd spôsobených komunistickým režimom v období od 25. februára 1948 do 31. decembra 1989 politickým väzňom a osobám pozostalým po popravenom alebo zomretom politickom väzňovi počas výkonu trestu, počas zaradenia do vojenských táborov nútených prác, protiprávneho násilného odvlčenia do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz

sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch alebo počas zaradenia do tábora nútených prác a ich rodinným príslušníkom za znevýhodnenie na trhu práce a nižší dôchodok.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 274/2007 Z. z. oprávnená osoba je fyzická osoba, ktorej sa vypláca starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok alebo invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, ku dňu podania žiadosti o príplatok je štátnym občanom Slovenskej republiky a ktorá bola

a) *najmenej tri mesiace väznená*, tri mesiace vo výkone trestu odňatia slobody, tri mesiace zaradená do vojenských táborov nútených prác alebo protiprávne násilne odvečená do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch počas najmenej troch mesiacov *a bola rehabilitovaná alebo odškodnená podľa osobitných predpisov alebo jej bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu*,

b) najmenej tri mesiace zaradená do táborov nútených prác.

Podľa § 6 zákona č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému zmiernenie niektorých krívd spáchaných na odporcoch komunistického režimu a na osobách, ktoré boli postihnuté jeho perzekúciami, upraví osobitný zákon. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji v znení neskorších predpisov účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý bol politickým väzňom alebo bol z politických dôvodov internovaný, alebo bol v období rokov 1948 až 1953 zaradený do vojenských táborov nútených prác, alebo bol v rokoch 1944 až 1946 civilnou osobou protiprávne násilne odvečenou do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch.

Podľa tohto zákona je *politickým väzňom ten, kto bol v rozhodnom období obmedzený na osobnej slobode väznením*, zaradením do tábora nútených prác, protiprávne násilne odvečený alebo internovaný *pre svoj aktívny odboj* proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských, či z ďalších dôvodov súvisiacich s protikomunistickým odbojom (§ 6 ods. 1 a 2 zákona č. 219/2006 Z. z.).

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z. účastníci protikomunistického odboja *majú právo na plnú morálnu rehabilitáciu.*

Podľa § 11 ods. 1 v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 219/2006 Z. z. o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja rozhoduje Ústav pamäti národa na základe písomnej žiadosti.

Z obsahu spisového materiálu vrátane administratívneho spisu odporkyne je zrejmé, že navrhovateľ je poberateľom starobného dôchodku od X.. Žiadosťou zo dňa 17. decembra 2007 požiadal navrhovateľ odporkyňu o príplatok k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z. z. za obdobie od 19. mája 1950 do 8. januára 1951, kedy bol vo väzbe. K žiadosti predložil list Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 9. júna 1994, č. 15590/91-91/9268, ktorým mu bolo oznámené, že jeho žiadosti o odškodnenie podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení zákona č. 47/1991 Zb. za obdobie väzby od 19. mája 1950 do 8. januára 1951 nie je možné vyhovieť, keďže bol spod obžaloby z trestného činu velezrady oslobodený. Súčasne predložil uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 17. októbra 1990, č. k. 2Rt 138/90 o rehabilitácii podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, ktoré sa však netýkalo jeho osoby, ale iných osôb, ktoré boli odsúdené na trest odňatia slobody.

Odvolačný súd sa nemohol stotožniť s názorom navrhovateľa, že zákon č. 125/1996 udeľuje „všeobecnú rehabilitáciu“. Právny poriadok Slovenskej republiky termín „všeobecnej rehabilitácie nepozná“. Podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 125 z 27. marca 1996 „o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému“ vo svojej úvodnej časti, osobitne však v § 6, zaväzuje zákonodarný orgán Slovenskej republiky *prijat' osobitný zákon na „zmiernenie niektorých krívd spáchaných na odporcoch komunistického režimu a na osobách, ktoré boli postihnuté jeho perzekúciami“.*

Takýmto osobitným zákonom je aj zákon č. 274/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorý pre poskytovanie príplatku k dôchodku politickým väzňom stanovuje kumulatívne splnenie určitých podmienok.

Nebolo sporné, že navrhovateľ bol vo väzbe od 19. mája 1950 do 8. januára 1951. Nepreukázal však splnenie podmienky podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 274/2007 Z. z., t.j. nepreukázal, že bol rehabilitovaný alebo odškodnený podľa osobitných predpisov (zákon č. 119/1990 Zb., zákon č. 82/1968 Zb., § 2 zákona č. 319/1991 Zb. alebo zákon č. 125/1996 Z. z.), alebo že mu bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu (zákon č. 726/2004 Z. z.) a ani že by bol zaradený najmenej na tri mesiace do táborov nútených prác (zákon č. 87/1991 Zb.). Taktiež nepreukázal, že by mu bolo rozhodnutím Ústavu pamäti národa priznané postavenie politického väzňa a teda postavenie účastníka protikomunistického odboja (§ 11 ods. 1 v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 219/2006 Z. z.), pričom aj odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že pre vznik nároku na príplatok k dôchodku politickým väzňom je nevyhnuté splniť všetky podmienky stanovené v § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 274/2007 Z. z.

Odvolací súd poukazuje na to, že ani odporkyňa ani súd nie sú oprávnení nahrádzať medzery právnej úpravy, ktorá neobsiahla všetky krivdy, ale zmiernuje len niektoré krivdy spáchané v období od 25. februára 1948 do 31. decembra 1989.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody aj odvolací súd považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 vety druhej v spojení s § 219 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, a odporkyni žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. mája 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská